

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENÓW
POŁOŻONYCH W REJONIE UL. CHEMIKÓW W BIERUNIU**

**Zakres prac:
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

Zespół autorski:
mgr Piotr Łuciw – specjalista ds. ochrony środowiska
mgr inż. Adrian Luszka – nr uprawnień urbanistycznych Z-381 – projektant
mgr inż. Paweł Czuczvara – nr uprawnień urbanistycznych Z-323 – projektant
mgr inż. Katarzyna Matusiak – projektant
mgr inż. arch. Agnieszka Niezabitowska Z-322 – projektant
mgr inż. Maciej Niżborski – asystent projektanta

Data wykonania:
6 lutego 2014 r.

Spis treści

1. Cel i zakres prognozy ze wskazaniem powiązań z innymi dokumentami	3
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	4
3. Analiza i ocena stanu środowiska z uwzględnieniem braku realizacji mpzp	5
4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji mpzp, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	21
5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	25
6. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	25
7. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień mpzp oraz częstotliwości jej przeprowadzania	25
8. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	27

1. Cel i zakres prognozy ze wskazaniem powiązań z innymi dokumentami

Prognozę wykonano zgodnie z uchwałą Nr IV/2/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ulicy Chemików w Bieruniu (mpzp). Jej celem jest ocena skutków wpływu sporządzenia przedmiotowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze. Plan obejmuje obszar o powierzchni 1,852 ha położony w zachodniej części Bierunia. Granicę mpzp zawiera załącznik graficzny do przedmiotowej uchwały (skala 1:1000).

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji. Zgodnie z art. 46, 47 tej ustawy organ administracji opracowujący projekt dokumentu lub wprowadzający zmiany do przyjętego już dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Przepisy prawa wymagają również przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś). Opracowując zatem dokument strategiczny należy przeprowadzić postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i sporządzić prognozę oddziaływania na środowisko chyba, że zachodzą przesłanki odstąpienia od jej przeprowadzenia (art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji).

W świetle art. 51 ust. 2 ww. ustawy zakres prognozy jest następujący:

- analiza oraz ocena środowiska przyrodniczego ze wskazaniem istniejących problemów ochrony środowiska na obszarze planu, a także przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko,
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 a także na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu oraz rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie (wraz z uzasadnieniem ich wyboru),
- opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Celem niniejszego dokumentu jest wskazanie możliwych rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska, poprzez identyfikację oraz ocenę przewidywanych oddziaływań (prognozowanego wpływu) ustaleń planu na biotyczne i abiotyczne elementy środowiska oraz ludzi. Prognozę wykonano z uwzględnieniem powyższych wymogów. Projektowany dokument stanowiący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – a wraz z nim – niniejsza prognoza powiązana jest z:

- uchwałą Nr IV/2/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ulicy Chemików w Bieruniu,
- aktualizacją studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia, przyjętej uchwałą Nr IV/1/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Podstawowym zasobem niezbędnym na etapie tworzenia prognozy są informacje o stanie środowiska przyrodniczego danego obszaru, które należy zgromadzić, przeanalizować oraz odnieść do ustaleń projektowanego dokumentu.

Przy opracowaniu prognozy zostały wykorzystane różnorodne dane zawarte między innymi w:

- opracowaniach ekofizjograficznych,
- waloryzacjach przyrodniczych,
- opracowaniach badań monitoringu środowiska (PMS).

Na tym etapie duże znaczenie miała również analiza ustaleń projektowanego dokumentu stanowiącego miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Wykonując niniejsze opracowanie wykorzystano również niezbędne źródła kartograficzne oraz dostępną literaturę przedmiotu w zakresie:

1. Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia, przyjęta uchwałą Nr IV/1/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r.
2. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2012 r. PIG. Warszawa 2013.
3. Chmielewski T.J. Systemy krajobrazowe. Struktura – Funkcjonowanie – Planowanie. Warszawa 2012.
4. Fudali. E. Antropogeniczne zmiany w ekosystemach. Transformacje roślinności, Wrocław 2009.
5. Herbach P. i inni, Metodyka wyznaczania obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych dla potrzeb planowania i gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2009.
6. Herczek A., Tokarska-Guzik B., Gorczyca J., Dulias R. 1997. Waloryzacja przyrodnicza Miasta i Gminy Bieruń. Uniwersytet Śląski. Katowice.
7. Kondracki J., Geografia regionalna Polski, PWN Warszawa 2011.
8. Kożuchowski K. 2011. Klimat Polski. Nowe spojrzenie. PWN Warszawa 2011.
9. Matuszkiewicz W., Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, Warszawa 2008.
10. Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Bieruń. EKOID. Katowice 2010.
11. Paczyński B., Sadurski A. red. Hydrogeologia regionalna Polski tom I. Wody słodkie, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2007.
12. Raporty o stanie środowiska w województwie śląskim z lat 2006-2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.
13. Rąkowski G. red. Parki krajobrazowe w Polsce, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa 2002.
14. Richling A., Ostaszewska K. Geografia fizyczna Polski, PWN Warszawa 2006.
15. Stupnicka E., Geologia regionalna Polski, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007.
16. Walczak M., Radziejowski J. Obszary chronione w Polsce, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa 2001.
17. Wolski K., Szymura M., Gierula A. Wybrane zagadnienia z ekologii krajobrazu, Wrocław 2006.

Wykorzystano również dane i informacje zamieszczone na następujących stronach internetowych:

- www.mos.gov.pl
- www.gdos.gov.pl
- <http://maps.geoportal.gov.pl>
- <http://www.katowice.pios.gov.pl/>
- <http://katowice.rdos.gov.pl>
- <http://www.pgi.gov.pl/>
- <http://www.psh.gov.pl/>
- <http://www.kzgw.gov.pl/>

Przyjęta metoda składała się z:

- etapu wstępnego obejmującego rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego,
- analizy uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego terenu (projekt mpzp),
- identyfikacji, określenia i oceny wpływu ustaleń projektowanego dokumentu (projekt mpzp) na środowisko (przedstawiono w sposób opisowy),
- sformułowania lub korekty zaproponowanych rozwiązań (zasad) zapobiegających, minimalizujących/ograniczających wpływ skutków ustaleń mpzp na środowisko.

Zgodność ustaleń projektowanego dokumentu z uwarunkowaniami przyrodniczymi oceniono na podstawie dostępnych opracowań ekofizjograficznych, w których określone zostały uwarunkowania środowiskowe i przyrodnicze oraz dokonano oceny przydatności środowiska dla rozwoju określonych form zagospodarowania. W tym celu wykorzystano opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Bieruń (EKOID, 2010).

3. Analiza i ocena stanu środowiska z uwzględnieniem braku realizacji mpzp

Stosownie do wymogów określonych w art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji, przedstawione poniżej analizy i oceny stanu środowiska uwzględniają dane i informacje dotyczące:

- istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000

oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Zebrane na wstępie opracowania ww. informacje stały się podstawą do oceny planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie wpływu na stan środowiska przyrodniczego oraz ludzi.

3. 1. Analiza istniejącego stanu środowiska w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz wskazanie potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Obszar objęty sporządzeniem mpzp usytuowany jest w zachodniej części Bierunia – miasta położonego w południowo-wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie bieruńsko-lędzińskim. Jednostkę administracyjną Bieruń tworzą: Bieruń Stary, Bieruń Nowy, Ściernie, Jajosty, Bijasowice i Czarnuchowice. Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski (Kondracki 2011) opisywany obszar położony jest w obrębie Północnego Podkarpacia (512) w makroregionie Kotliny Oświęcimskiej (512.2), w mezoregionie Równiny Pszczyńskiej (512.21). Bieruń leży w granicach występowania utworów miocenu zapadliska przedkarpackiego należących do głównych jednostek strukturalnych regionu górnej Wisły. Uwzględniając uwarunkowania klimatyczne obszar miasta jest położony w Dzielnicy Częstochowsko-Kieleckiej (Gumiński, 1951). Klimat tego obszaru charakteryzuje się następującymi cechami:

- średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,6-8,0°C,
- najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,6-17,9°C), a najzimniejszym – styczeń (1,5-2,2°C),
- długość okresu wegetacyjnego wynosi około 215 dni,
- dni z przymrozkami występuje średnio około 100 rocznie,
- układ temperatur jest korzystny dla wegetacji roślin,
- średnia roczna suma opadów wynosi około 620-660 mm.

Podłoże geologiczne w obrębie miasta zbudowane jest z utworów karbonu, przykrytych szczelnie grubą warstwą kenozoicznych osadów czwartorzędowych zlodowacenia północnopolskiego w postaci mać, piasków i żwirów teras akumulacyjnych (dolina rzeki Gostyni) oraz holocenijskich osadów. Utwory karbońskie stanowiące warstwy łaziskie i orzeskie (piaskowce, mułowce z pokładami węgla kamiennego), przykrywają utwory trzeciorzędowe. Ich średnia miąższość wynosi ok. 100 m.

Podłoże obszaru opracowania stanowią pochodzące z triasu warstwy gogolińskie (wapienie płytowe, faliste oraz margliste). Cały obszar planu znajduje się w obrębie terenu i obszaru górniczego „Bieruń I” utworzonego dla eksploatacji zasobów węgla kamiennego udokumentowanych w utworach karbonu ze złoża KWK Piast. Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym (EKOID 2010) przewiduje się wpływy eksploatacji górniczej (do roku 2030) jedynie I kategorii w północno-zachodniej części obszaru, co oznacza, że teren opracowania jest pewny, a zlokalizowane na nim obiekty nie wymagają zabezpieczeń.

W podłożu obszaru miasta Bieruń występują dwa poziomy wodonośne: czwartorzęd i karbon. Czwartorzędowy poziom wodonośny związany jest z piaszczystymi osadami plejstocenu. Na obszarze planu pierwszy poziom wodonośny występuje na głębokości 1-2m. Wody pochodzące z utworów czwartorzędowych są na ogół silnie

zanieczyszczone i dlatego nie mają większego znaczenia gospodarczego. Potwierdzają to badania państwowego monitoringu środowiska. Według ostatnich badań wód podziemnych w Bieruniu w punkcie oznaczonym jako 2691/K, wody te zostały sklasyfikowane do IV klasy czystości, głównie za sprawą podwyższonej zawartości żelaza i niklu. W roku 2012 badania jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wykonywane były w punkcie 1288/K. Wody podziemne objęte badaniami zaliczono do III klasy czystości, samą zaś JCWPd określono jako zagrożoną.

Główny poziom użytkowy wód podziemnych związany jest z utworami karbonu górnego (zlepieńce, piaskowce). Zbiornik ten ma charakter szczelinowo-porowy. W granicach miasta znajduje się czwartorzędowy Użytkowy Poziom Wód Podziemnych (UPWP) QII – Rejon małej Wisły. Obejmują one swym zasięgiem zachodnią część gminy Bieruń. W północnej i środkowej części terenu w podłożu zalega karboński zbiornik wód podziemnych C/2 Tychy – Siersza. Do roku 2006 zbiornik ten klasyfikowany był jako GZWP, jednak w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 Nr 126, poz. 878) utracił status GZWP. Powodem zmiany rangi tego zbiornika było pogorszenie parametrów jakościowych i spadek wydajności. Obszar opracowania znajduje się w granicach zlewni III rzędu Mlecznej, sam natomiast pozbawiony jest sieci rzecznej oraz wód powierzchniowych. Najbliżej zachodniej granicy opracowania (na zachód od ul. Chemicznej) przepływa Młynówka uchodząca dalej do cieków Mleczna (poza obszarem opracowania).

Badania jakości wód powierzchniowych z poprzednich lat wskazują na ogólnie zły stan czystości rzek obszaru Górnego Śląska. Rzeki przepływające przez i w pobliżu obszarów górniczych są silnie zanieczyszczone. Przykładem jest Potok Goławiecki lewobrzeżny dopływ Wisły (wschodnia część miasta, poza obszarem opracowania). Ciek ten prowadzi wody w ilości 0,3-0,8/m³ – silnie zanieczyszczone. Potok Goławiecki jest ciekami uregulowanym o sztucznym korycie. Na stan sanitarny wód rzeki wpływa szereg czynników, między innymi zrzut wód kopalnianych, odprowadzanie ścieków bytowych oraz zanieczyszczonych ścieków komunalnych. Według badań z lat 2006-2007 WIOŚ w Katowicach woda Potoku Goławieckiego została sklasyfikowana do V (ostatniej) klasy czystości. Natomiast badania monitoringowe z roku 2010 wykazały przekroczenie wartości granicznych boru (B) w wodach tego cieku oraz ich słaby stan ekologiczny. Badania jakości wód powierzchniowych wykonywane są w ramach jednolitych części wód (JCW). W cyklu pomiarowym 2010-2012 oceniono 160 JCWP. Ocena stanu/potencjału ekologicznego była możliwa dla 158 JCWP (z pozostałych JCWP, w jednej oceniono tylko wskaźniki fizykochemiczne, a w drugiej tylko ichtiofaunę). Pomiarów wykonanych w latach 2010-2012 wykazały zły stan/ potencjał ekologiczny między innymi Mlecznej.

Na analizowanym terenie nie są prowadzone badania monitoringu środowiska o charakterze ciągłym, których wyniki mogą posłużyć do szczegółowej oceny jego stanu. Spośród dostępnych danych monitoringowych dotyczących Bierunia, regularnie prowadzone są badania stanu jakości powietrza. Według informacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach w 2006 roku nie stwierdzono w Bieruniu przekroczeń dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu, a powiat bieruńsko-lędziński został zaliczony pod kątem kryteriów ochrony zdrowia i ochrony roślin do stref kategorii „A”. Dzięki temu w świetle obowiązującego wówczas Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny

poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 87, poz. 798) nie było potrzeby podejmowania działań w celu ograniczenia emisji substancji do powietrza. W roku 2007 uzyskano podobne wyniki w zakresie oceny opartej na kryterium ochrony zdrowia (powiat bieruńsko-lędziński zaliczono do strefy bieruńsko-pszczyńskiej). Natomiast ze względu na przekroczenia dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu w odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia, obszar ten sklasyfikowano do strefy „C”, co spowodowało konieczność podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza i opracowania programu ochrony powietrza (POP) celem ograniczenia emisji tej substancji. Wyniki stężeń pozostałych substancji ocenianych z uwagi na kryterium ochrony zdrowia nie wskazywały na potrzebę opracowania POP¹. W roku 2009 zmniejszyła się emisja substancji zanieczyszczających w strefie bieruńsko-pszczyńskiej od 1 (dwutlenek węgla) do 11 % (tlenki azotu), a zwiększyła się o 2 % emisja tlenków węgla. W roku 2009 ponownie wystąpiły przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w strefie bieruńsko-pszczyńskiej, kwalifikujące ten obszar zgodnie z obowiązującymi przepisami² do wykonania programu ochrony powietrza. W roku 2009 nie były wykonywane inne pomiary w środowisku w ramach PMS pozwalające na ocenę stanu środowiska i zachodzących w nim zmian – istotne z punktu widzenia opracowania mpzp. Natomiast jak wynika z publikacji pt. „Raport o stanie środowiska w województwie śląskim w roku 2010” (WIOŚ w Katowicach 2011), w roku 2010 w stosunku do 2009 roku nastąpił wzrost emisji zanieczyszczeń do środowiska w województwie śląskim o 13,6 %. W świetle danych WIOŚ w Katowicach wzrost wielkości emisji w powiecie bieruńsko-lędzińskim dotyczył dwutlenku azotu (wzrost o 4%), tlenku węgla (wzrost o 10%), dwutlenku węgla (wzrost o 8%). W tym okresie nastąpił spadek jedynie ilości emitowanego pyłu zawieszonego o 14%. Ponadto, największy ładunek zanieczyszczeń wprowadzony z mokrym opadem, zdeponowany został do podłoża w powiecie bieruńsko-lędzińskim – 87,3 kg/ha, przy średniej dla województwa wynoszącej 72,7 kg/ha. Najbardziej aktualnymi danymi dotyczącymi jakości powietrza atmosferycznego w województwie śląskim (zaprezentowane poniżej, w tabeli 1) są dane pochodzące z „Jedenastej rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim obejmującej rok 2012” (WIOŚ 2013) oraz publikacji pt. „Stan środowiska w województwie śląskim w roku 2012” (WIOŚ 2013).

Tabela 1. Ogólna ocena jakości powietrza w strefie śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w roku 2011 i 2012.

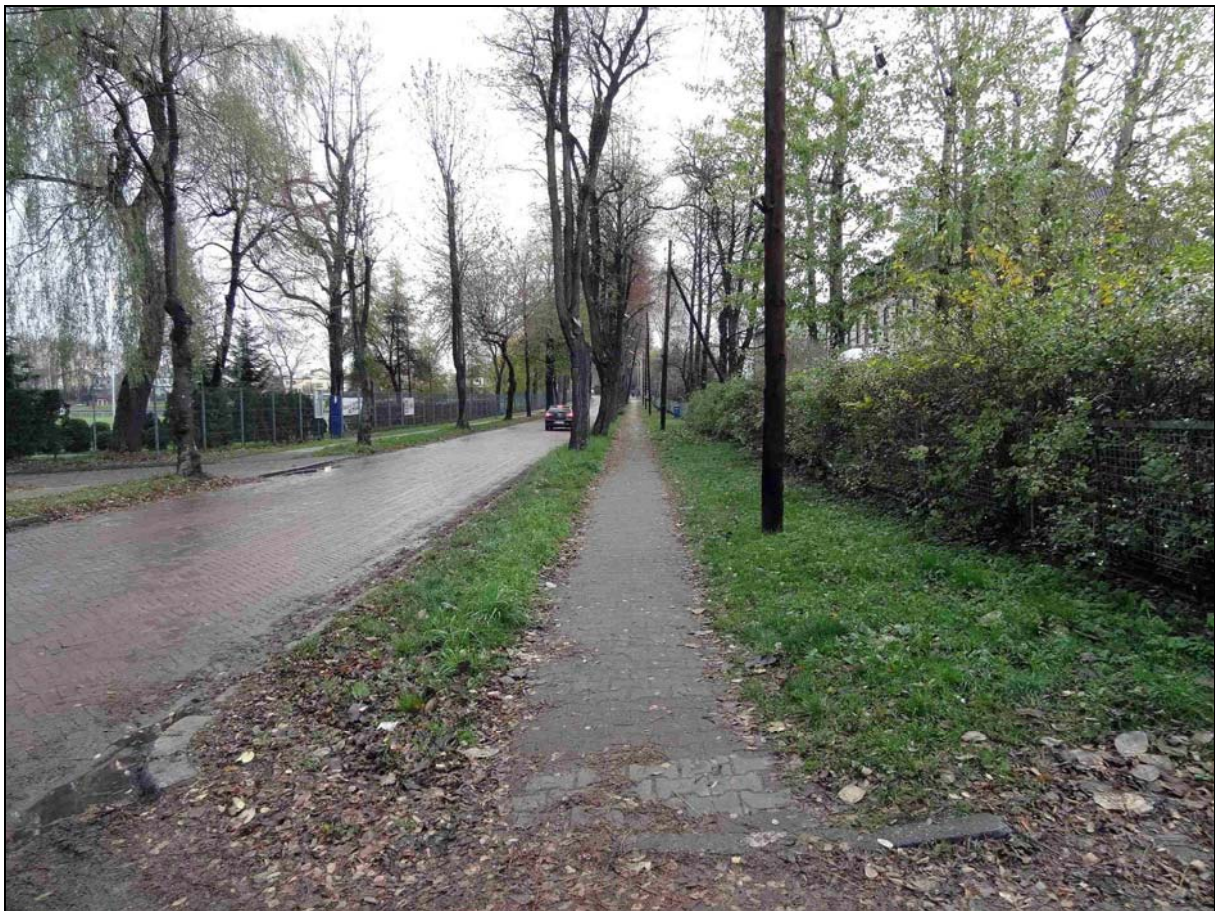
Oznaczenie strefy	Wyniki oceny jakości powietrza w strefie z uwzględnieniem poszczególnych zanieczyszczeń z podziałem na klasy											
Strefa śląska	PM10	PM2,5	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	CO	O ₃
	C	C	A	A	A	A	A	A	A	C	A	C, D2

¹ Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.) wykonanie programu ochrony powietrza wymagane jest dla stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych, powiększonych w stosownych przypadkach o margines tolerancji, choćby jednej substancji spośród określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1031).

² Jw.

W roku 2010 WIOŚ w Katowicach wykonał pomiary pól elektromagnetycznych w Bieruniu przy ul. Granitowej (poza obszarem opracowania), które wykazały brak przekroczeń wartości dopuszczalnych. Zmierzone średnie natężenie pola elektrycznego wyniosło 0,51 V/m. Nieco mniejszą wartość natężenia tego pola w punkcie przy ul. Granitowej uzyskano w roku 2012 (0,51 V/m).

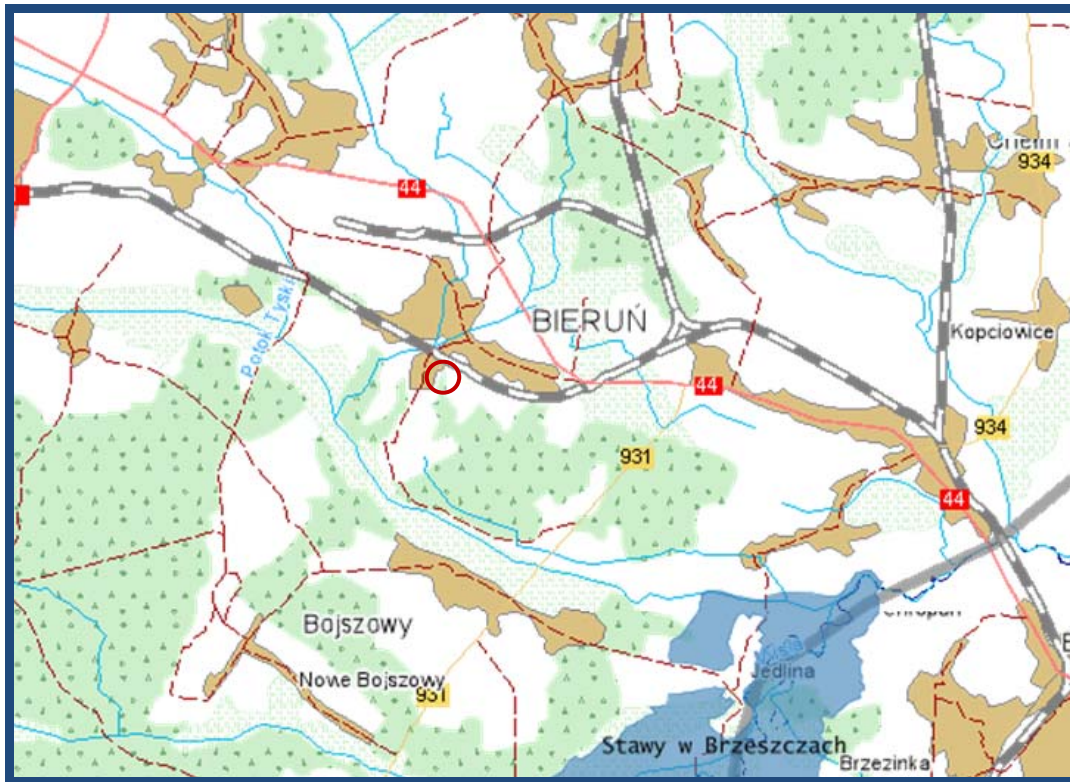
Na analizowanym terenie nie ma obszarów chronionych wymienionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody. Również w samym Bieruniu (i w sąsiedztwie) nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Położenie tych obszarów względem terenu opracowania ilustruje rysunek nr 1. Obszarem chronionym Natura 2000 położonym najbliżej granic planu i Bierunia są Stawy w Brzeszczach (PLB 120009) – obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO), wyznaczony w roku 2008 dla ochrony ptaków wodno-błotnych i ich siedlisk. W ostoi tej występuje co najmniej 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar ten znajduje się w odległości co najmniej 4,7 km na południowy-wschód od terenów planu.

Zdjęcie nr 1. ul. Chemików – przy zachodniej granicy obszaru planu.

Obszar planu usytuowany jest przy ul. Chemików w Bieruniu. Obejmuje tereny zabudowane stanowiące niewielki fragment Osiedla Chemików z dominującą zabudową wielorodzinną. Obszar ten wyznaczają od południa i zachodu drogi lokalne (ul. Chemików), od północy zaś tereny komunikacyjne obsługujące istniejące osiedle mieszkaniowe.

Rys. nr 1. Lokalizacja Bierunia na tle obszarów chronionych (źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl>).

Legenda:

○ orientacyjna lokalizacja obszaru opracowania planu Ob [niebieski kwadrat] Natura 2000 Stawy w Brzeszczach

Zabudowie mieszkaniowej towarzyszy sztucznie uformowana zieleń obejmująca drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych. Fragmentarycznie tworzą one niewielkie zadrzewienia (szpalery) lub zakrzewienia, złożone między innymi z następujących gatunków:

- topola kanadyjska – *Populus xcanadensis*,
- lipa drobnolistna – *Tilia cordata*,
- świerk zwyczajny – *Picea abies*,
- cis pospolity – *Taxus baccata*,
- śnieguliczka biała – *Symphoricarpos albus*,
- robinia biała – *Robinia pseudoacacia*
- wierzba biała – *Salix alba*
- sosna zwyczajna – *Pinus sylvestris*.

Otoczenie obszaru opracowania stanowią:

- od zachodu – droga ul. Chemików
- od północy – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- od wschodu – tereny niezabudowane Osiedla Chemików (zieleń osiedlowa)
- od południa – droga (ul. Chemików), zabudowa mieszkaniowa, zieleń, teren oczyszczalni ścieków NITROERG SA.

Zdjęcie nr 2. Budynek mieszkalny przy ul. Chemików (w granicach opracowania mpzp)

Podsumowując, obszar w rejonie ul. Chemików to tereny antropogenicznie przekształcone i zabudowane. Szata roślinna i zwierzęca tego obszaru jest uboga – typowa dla miejskich terenów zurbanizowanych. Charakterystyczne dla takich terenów są zwłaszcza antropogeniczne zbiorowiska dywanowe, np. z wiechliną roczną (typowa dla siedlisk silnie wydeptywanych). W granicach i przy granicy planu spotykane są również niewielkie zakrzewienia i zadrzewienia, niekiedy uformowane w szpalery (wzdłuż ulicy Chemików, przy granicy zachodniej planu uformowany jest szpaler drzew złożony z lip drobnolistnych – zdjęcie nr 3).

Nierealizowanie planu sprzyjać będzie zachowaniu istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru oraz utrzymaniu obecnego stanu środowiska. Ocenia się, że skutki braku realizacji planu pozostaną bez wyraźnego wpływu na środowisko przyrodnicze obszaru opracowania. To znaczy, że nie nastąpią mierzalne zmiany w środowisku, a co więcej nie zmieni się struktura użytkowania terenów i sposób ich zagospodarowania. Wynika to przede wszystkim z faktu, że wskazane elementy zagospodarowania są już w dużym stopniu ukształtowane. Natomiast skutki zaniechania realizacji mpzp, wystąpią przede wszystkim w sferze gospodarczej w zakresie ograniczenia możliwości i kierunków zainwestowania niektórych terenów (dotyczy terenu oznaczonego symbolem U).

Zdjęcie 3. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna – w granicach planu.

W przypadku zaniku oddziaływania działalności człowieka polegającej na zaprzestaniu użytkowania terenu, następować będzie sukcesja roślinna. W takim przypadku zbiorowiska antropogeniczne w drodze samorzutnej sukcesji, mogą przekształcić się w określone fitocenozy podobne do naturalnych (sukcesja wtórna). Brak realizacji projektowanego dokumentu nie wpłynie jednak na użytkowanie i zasadniczo – na sposób zagospodarowania terenów. Wskazane powyżej zmiany w środowisku można zatem uznać jedynie za hipotetyczne.

3.2. Określenie, analiza oraz ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Obszar planu stanowią tereny zachodniej części Bierunia, zlokalizowane przy ul. Chemików. Są tereny zabudowane obejmujące fragment Osiedla Chemików. Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru objętego planem jest czytelna. Występuje tu niewielki obszar zabudowy usługowej (w części południowo-zachodniej) oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (w pozostałej części obszaru) z towarzyszącą zielenią oraz infrastrukturą komunikacyjną i techniczną. Przestrzenie pomiędzy budynkami zajmują elementy układu komunikacyjnego (istniejące drogi wewnętrzne, ciągi piesze) oraz zieleń – wprawdzie dość zróżnicowana –

to jednak ukształtowana w sposób chaotyczny, nietworząca harmonijnej całości i tym samym pozbawiona dużej wartości przyrodniczej.

W granicach obszaru opracowania nie występują formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Najbliższym obszarem chronionym w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody jest położony w odległości około 4,7 km od granic mpzp, obszar Natura 2000 – Stawy w Brzeszczach (PLB 120009). Natomiast w odległości około 1km na zachód od obszaru planu zlokalizowany jest antropogenicznego pochodzenia zbiornik (jezioro) Łysina, proponowany do objęcia ochroną jako „Obszar ochrony lokalnej – Staw Łysina”. Realizacja ustaleń planu (szerzej w dalszej części) nie spowoduje negatywnych skutków dla wskazanych obszarów (w tym projektowanych obszarów) ochrony przyrody. Projekt mpzp sankcjonuje istniejący stan zagospodarowania i użytkowania terenów, nie wprowadzając jakichkolwiek zapisów, które mogłyby kolidować z istniejącymi lub projektowanymi obszarami ochrony przyrody.

Czynnikiem niezależnym od planu mającym potencjalnie pewien wpływ na stan środowiska przyrodniczego obszaru opracowania jest działalność wydobywczą węgla kamiennego prowadzona przez KWK „PIAST”. Cały obszar planu znajduje się bowiem w obrębie terenu i obszaru górniczego „Bieruń I” utworzonego dla eksploatacji zasobów węgla kamiennego udokumentowanych w utworach karbonu. Jak zauważono wcześniej przewiduje się wpływy eksploatacji górniczej (do roku 2030) I kategorii (najniższa w pięciostopniowej skali – kategoria szkód górniczych) w północno-zachodniej części obszaru.

W dalszej części opracowania zostaną przedstawione uwarunkowania przyrodnicze oraz prognozowane skutki realizacji przedmiotowego planu w środowisku przyrodniczym (pkt. 3.4).

3.3. Określenie, analiza oraz ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia opracowania mpzp, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania mpzp

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. W ramach tego programu wyznaczone zostały 4 podstawowe obszary priorytetowe dla polityki Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska:

- zmiany klimatu
- przyroda i bioróżnorodność biologiczna
- środowisko i zdrowie
- zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami.

W Programie ustalono, że działania w zakresie wyznaczonych 4 priorytetów powinny być realizowane przy zastosowaniu określonych instrumentów ochrony środowiska, m in. zintegrowania zagadnień i działań w zakresie ochrony środowiska. Przepisy prawne Unii Europejskiej uwzględniają wyznaczone priorytety polityki Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska oraz określają zarówno cele, jak i odpowiednie kierunki działań. Największy wpływ na ochronę środowiska ma implementacja zapisów dyrektyw UE odnoszących się do:

- standardów emisji SO₂, NO_x, pyłu zawieszonego i dopuszczalnych emisji tych substancji

- przez instalacje przemysłowe, energetyczne (w tym spalarnie odpadów) oraz transport,
- zanieczyszczeń emitowanych przez silniki (samochodów, pociągów, samolotów),
- jakości wody pitnej,
- redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez nawozy i pestycydy,
- ochrony zasobów wodnych i ekosystemów od wody zależnych,
- oczyszczania i odprowadzania ścieków,
- instalacji do przerobu lub utylizacji odpadów,
- gospodarowania odpadami przemysłowymi,
- użytkowania i składowania odpadów niebezpiecznych i toksycznych,
- opakowań i gospodarki odpadami opakowaniowymi,
- ograniczania różnych rodzajów hałasu,
- zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń oraz zarządzania ryzykiem ekologicznym,
- ochrony przyrody, w tym powstrzymania utraty różnorodności biologicznej np. poprzez stworzenie europejskiej sieci obszarów Natura 2000.

Podstawy prawne do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zostały określone zarówno w prawodawstwie Unii Europejskiej, jak i w prawie polskim (głównie za sprawą wspomnianej ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie). Przepisy prawa w Polsce pozostają w zgodności z postanowieniami unijnej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001) – tzw. Dyrektywa SEA.

Najważniejszym dokumentem krajowym, zawierającym cele ochrony środowiska jest Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP). Najważniejszymi celami średniookresowymi (do roku 2016 r.) zawartymi w PEP są:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej,
- rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego, przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą, racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów

gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją,

- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi instalacjami w kraju, będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,
- dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz dyrektyw unijnych (Dyrektywy: LCP i CAFE),
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków,
- dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i promieniowanie elektromagnetyczne oraz podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe, stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

Spośród wymienionych celów szczególnie istotne znaczenie z punktu widzenia realizacji planu mają cele:

- uwzględniania wymogów ochrony środowiska,
- ochrony powietrza,
- racjonalnego gospodarowania odpadami,
- ochrony wód przed zanieczyszczeniem.

Podsumowując, należy stwierdzić, że:

1. Cele i działania określone w dokumentach krajowych dotyczących ochrony środowiska uwzględniają cele polityki Unii Europejskiej w tej dziedzinie oraz międzynarodowych konwencji.
2. Uwarunkowania prawne projektowanego dokumentu dotyczące celów i zasad ochrony środowiska wynikają z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, rozporządzeń, dyrektyw oraz umów międzynarodowych, które najogólniej można określić jako przepisy o ochronie środowiska – krajowe, wspólnotowe i międzynarodowe.
3. Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu powinna przyczynić się do osiągnięcia wymienionych celów.

3.4. Określenie, analiza oraz ocena przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Zasadniczym celem przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy jest zidentyfikowanie i ocena znaczących oddziaływań na środowisko planowanych celów i kierunków w zakresie zagospodarowania przestrzennego określonych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Na potrzeby takiej oceny należy na wstępie określić charakter oddziaływań, rozróżniając oddziaływania o charakterze negatywnym i pozytywnym. Dla określenia intensywności, oddziaływania negatywne zostały zróżnicowane poprzez wyodrębnienie:

- oddziaływania minimalnego
- oddziaływania przeciętnego
- oddziaływania znaczącego

Zidentyfikowane i ocenione w tym opracowaniu przejawy wpływu skutków ustaleń mpzp na środowisko są oddziaływaniami potencjalnymi (prognozowanymi), które mogą wystąpić w wyniku realizacji projektowanego dokumentu. Źródłem oddziaływań negatywnych będzie użytkowanie terenów i obiektów objętych opracowaniem mpzp oraz ich sposób zagospodarowania.

Tabela 2. Przeznaczenie/ funkcje poszczególnych terenów w mpzp.

Lp.	Przeznaczenie/ funkcja terenu	Klasyfikacja terenów w projekcie mpzp
1.	usługowe	U – teren zabudowy usługowej
2.	mieszkaniowe	MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
		MW-MZ – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego

Klasyfikacji poszczególnych terenów dokonano w rozdziale 2 – Ustalenia szczegółowe (§4-6) części tekstowej projektu mpzp. W celu określenia i oceny głównych kierunków planowanego zagospodarowania przestrzennego oraz związanych z tym potencjalnych przeobrażeń środowiska przyrodniczego, szczegółowo przeanalizowano dane dot. powierzchni zajmowanej przez poszczególne kategorie terenów oraz ustalenia projektowanego dokumentu dot. planowanych kierunków zagospodarowania i użytkowania terenów. Przeważający obszar planu przeznaczony jest pod istniejącą zabudowę wielorodzinną i zamieszkania zbiorowego (1,376 ha). Pozostały obszar zajmuje teren usługowy (0,476 ha).

Poniżej zostały scharakteryzowane poszczególne tereny planu z uwzględnieniem ich funkcji. Z uwagi na powierzchnię terenów mieszkaniowych, a ściśle zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, analiza skutków ustaleń planu rozpocznie się od wskazanych terenów.

Terenami mieszkaniowymi są następujące tereny objęte sporządzeniem mpzp:

Lp.	Symbol terenu	Przeznaczenie terenu	
		podstawowe:	towarzyszące:
1.	MW	<ul style="list-style-type: none"> zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna 	<ul style="list-style-type: none"> obiekty małej architektury drogi wewnętrzne, miejsca do parkowania przewidziane do obsługi terenu: MW sieci i urządzenia infrastruktury technicznej zieleń urządzona
2.	MW-MZ	<ul style="list-style-type: none"> zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna zabudowa zamieszkania zbiorowego 	<ul style="list-style-type: none"> obiekty małej architektury miejsca do parkowania przewidziane do obsługi terenu: MW-MZ sieci i urządzenia infrastruktury technicznej zieleń urządzona

Funkcjonowanie terenów mieszkaniowych po uchwaleniu planu nie będzie miało istotnego wpływu na różnorodność biologiczną z uwagi na fakt, że nie są planowane znaczące zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej tego obszaru. Nie przewiduje się budowy lub rozbudowy istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Również wprowadzenie nowej funkcji obejmującej zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i zabudowę zamieszkania zbiorowego (3.MW-MZ) nie wpłynie istotnie na sposób użytkowania obszaru planu. Największy wpływ na środowisko przyrodnicze mają roboty budowlane związane z przygotowaniem terenu i posadowieniem obiektów budowlanych. Przyjęcie zaproponowanych w mpzp ustaleń dotyczących zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu stwarza niewielkie ryzyko zmian w środowisku przyrodniczym, które mogłyby wpłynąć na rośliny i zwierzęta oraz ich różnorodność. Ryzyko wystąpienia wskazanych zmian ograniczają również uwarunkowania lokalne, a zwłaszcza sposób zagospodarowania i użytkowania terenów. Ponadto funkcjonowanie zabudowy na skutek swojego „cyklu życia budynków” jest korzystne dla różnorodności biologicznej, powodując jej zwiększenie. Z budynkami związanych jest zresztą wiele gatunków roślin i zwierząt, które określamy jako synantropijne. W przypadku niektórych z nich zabudowa mieszkaniowa, zwłaszcza wielorodzinna jest istotnym dla przetrwania gatunku siedliskiem (*Delichon urbica*, *Apus apus*, *Corvus monedula*, miejska forma gołębia skalnego – *Columbia livia*).

Ocenia się, że oddziaływanie skutków ustaleń planu miejscowego na bioróżnorodność, rośliny i zwierzęta będzie oddziaływaniem negatywnym i pozytywnym, długotrwałym i pośrednim, lecz o niewielkim zasięgu (lokalnym). W granicach planu nie ma obszarowych, ani indywidualnych form ochrony przyrody. Nie występują tu również

chronione gatunki i siedliska przyrodnicze. Nie ma zatem ryzyka utraty cennych pod względem przyrodniczym elementów środowiska, w tym zwłaszcza siedlisk i gatunków.

Najbliższym obszarem chronionym w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody jest położony w odległości około 4,7 km od granic mpzp, obszar Natura 2000 – Stawy w Brzeszczach (PLB 120009). Natomiast w odległości około 1 km na zachód od obszaru planu zlokalizowany jest antropogenicznego pochodzenia zbiornik (jezioro) Łysina proponowany do objęcia ochroną jako „Obszar ochrony lokalnej – Staw Łysina”. Z uwagi na odległość dzielącą te obszary, ale również funkcję i zagospodarowanie terenów planu, trudno wykazać istnienie powiązań przyrodniczych między tymi obszarami oraz możliwość wpływu planowanego zagospodarowania przestrzennego na obszar Natura 2000.

Użytkowanie obiektów budowlanych może powodować emisję do powietrza pyłów i gazów. Wiele zależy jednak od przyjętego sposobu zaopatrzenia budynków w ciepło. Również robotom budowlanym, których wystąpienia wykluczyć nie można, towarzyszyć będą emisje substancji zanieczyszczających stanowiące oddziaływania chwilowe i lokalne (ustąpią po zakończeniu robót). Innym negatywnym czynnikiem związanym z zabudową będzie emisja hałasu komunikacyjnego (oddziaływanie stałe w długim okresie czasu, negatywne, lokalne). Zatem funkcjonowanie zabudowy powodować będzie emisję następujących substancji: dwutlenku azotu (NO_2), dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku węgla (CO_2), tlenku węgla (CO) oraz pyłu zawieszonego (PM_{10}), pochodzących z procesów energetycznego spalania paliw, ich źródłem może być również działalność usługowa i komunikacja. W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko, projekt mpzp wprowadza obowiązek stosowania proekologicznych wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

Natomiast dla ochrony środowiska wodnego projekt planu:

- nakazuje odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej
- zakazuje odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do gruntu
- zakazuje stosowania lokalnych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych
- nakazuje odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej

Reasumując, projekt planu określa szereg rozwiązań, które ograniczają możliwość negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne.

Zabudowa istotnie kształtuje krajobraz nie tylko terenów otwartych, ale również zainwestowanych. Jej usytuowanie, gabaryty, rodzaj oraz forma architektoniczna mają zasadniczy wpływ na ocenę zmian w krajobrazie danego obszaru, przy czym ocena ta zawsze będzie subiektywna. W analizowanym przypadku istnieje niewielkie ryzyko istotnych zmian krajobrazowych z uwagi na trwały charakter zagospodarowania i użytkowania obszaru opracowania oraz strukturę użytkowania terenów (istniejąca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i usługowa wraz z infrastrukturą). Jako korzystne dla zachowania walorów krajobrazowych należy wymienić ograniczenia dot. zagospodarowania terenów ujęte w planie jako zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu,

Tak więc wymóg ochrony krajobrazu będzie realizowany poprzez ustalone w projektowanym dokumencie zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, głównie poprzez ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (20-25 %) oraz wprowadzenie zakazu lokalizacji nowych garaży (teren MW).

Z uwagi na ograniczony pod względem powierzchni zasięg możliwych zmian przestrzennych prognozowane przekształcenie krajobrazu kulturowego spowodowane zmianami w zakresie zabudowy i zagospodarowania terenów MW i MW-MZ należy określić jako niewielkie. Wskazuje na to bowiem analiza zagospodarowania terenów (znaczące zainwestowane i zabudowane niektórych terenów) oraz ustaleń projektowanego dokumentu. Tereny objęte sporządzeniem planu miejscowego nie są objęte formami ochrony krajobrazu.

Następnym rodzajem terenu wydzielonym w granicach planu jest zabudowa usługowa:

Lp.	Symbol terenu	Przeznaczenie	Uzupełniający sposób zagospodarowania
1.	U	zabudowa usługowa	obiekty małej architektury drogi wewnętrzne, miejsca do parkowania i garaże przewidziane do obsługi terenu: U sieci i urządzenia infrastruktury technicznej zieleń urządzona

Tereny usługowe mogą generować negatywne oddziaływania na środowisko o różnej sile, kierunku oraz zasięgu. Istotne są przewidziane w planie: funkcja oraz kierunki w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Ograniczeniem potencjalnej intensywności terenu usługowego są zapisy mpzp dot. uciążliwości. Zgodnie bowiem z projektem planu na terenie oznaczonym symbolem U:

- dopuszcza się lokalizowanie usług nieuciążliwych, z wykluczeniem:
 - usług związanych ze składowaniem i przetwarzaniem odpadów,
 - handlu hurtowego,
 - warsztatów samochodowych,
 - myjni samochodowych.

Przewidywane negatywne elementy oddziaływania wskazanych terenów to:

- emisje: pyłów, gazów i hałasu
- odprowadzanie ścieków, zwłaszcza wód opadowych i roztopowych
- gospodarowanie odpadami

Oddziaływanie terenów usługowych na powietrze uwarunkowane jest ilością i rodzajem źródeł emisji. W przypadku instalacji grzewczych, istotne dla ochrony jakości powietrza atmosferycznego są wybór oraz stosowanie urządzeń o dużej sprawności i właściwym rodzaju czynnika grzewczego. W celu ograniczenia emisji pyłów i gazów do powietrza, projekt planu ustala obowiązek stosowania w granicach objętych jego sporządzeniem, proekologicznych, wysokosprawnych urządzeń grzewczych – charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza. Biorąc pod uwagę ilość, przeznaczenie i parametry planowanej zabudowy usługowej, instalacjami powodującymi emisję mogą być jedynie instalacje grzewcze o niewielkiej mocy

cieplej. Poza indywidualnymi źródłami grzewczymi projekt mpzp dopuszcza również zbiorowe zaopatrzenie w energię ciepłą, dzięki czemu jest możliwe wyeliminowanie ewentualnej emisji ze źródeł grzewczych z obszaru opracowania.

Tak więc, głównymi czynnikami wpływającymi na jakość powietrza będą emisję pyłów i gazów spowodowane użytkowaniem obiektów budowlanych (oddziaływanie stałe w długim okresie czasu, negatywne, lokalne) oraz ruchem pojazdów (oddziaływanie długoterminowe, negatywne, zróżnicowane pod względem natężenia, zmienne w czasie). W razie natomiast wykonywania robót budowlanych (rozbiórka, przebudowa istniejących obiektów budowlanych), dodatkowym źródłem emisji będzie praca maszyn budowlanych oraz ruch pojazdów (oddziaływanie chwilowe i lokalne, ustąpi po wykonaniu robót).

Uwzględniając całokształt uwarunkowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym analizowanego obszaru oraz ustalenia projektowanego dokumentu, prognozuje się, że emisja substancji do powietrza z terenów usługowych będzie charakteryzowała się niewielką intensywnością i zasięgiem, związaną głównie z eksploatacją instalacji grzewczych (potencjalnie może dotyczyć wyłącznie terenów oznaczonych symbolem U) oraz ruchem pojazdów. Biorąc pod uwagę wyznaczony w projekcie planu, teren zabudowy usługowej oraz sposób zagospodarowania obszarów sąsiednich, teren U nie będzie miał istotnego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego. Przy czym jako istotny wpływ należy rozumieć tu dające się potwierdzić na podstawie pomiarów – pogorszenie jakości powietrza, przejawiające się wzrostem stężeń określonych substancji w powietrzu.

Źródłami hałasu wynikającymi z realizacji planu, będą:

- na etapie wykonywania robót – urządzenia, pojazdy oraz operacje techniczne (np. załadunek lub wyładunek materiałów, sprzętu),
- na etapie użytkowania terenu i obiektów – ruch pojazdów i inne czynniki związane z użytkowaniem obiektów i instalacji (np. eksploatacja systemów wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych).

Rozpatrując przedstawione czynniki pod względem okresu trwania oddziaływania, w pierwszym przypadku będziemy mieli do czynienia z oddziaływaniami chwilowymi (krótkoterminowymi), a w drugim – długoterminowymi. Z kolei pod względem częstotliwości będą to odpowiednio oddziaływania okresowe i stałe. Eksploatacja w pełni sprawnych urządzeń o niewielkiej mocy akustycznej spowoduje, że hałas wprowadzany do środowiska nie będzie przekraczał dopuszczalnych poziomów. Ponadto analizowany czynnik oddziaływania można ograniczyć do obowiązujących norm (standardy jakości środowisku) poprzez zastosowanie niskoemisyjnych źródeł oraz odpowiednie działania organizacyjne (np. ustalenie określonego czasu emisji poszczególnych źródeł, zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem tłumienia hałasu, wykonanie przegród lub barier energochłonnych). Obecnie dostępne urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne spełniają normy dot. emisji hałasu, dlatego ich eksploatacja nie powinna powodować uciążliwości.

Uwzględniając przedstawione uwarunkowania zamieszczono w projekcie uchwały następujące zapisy:

- obowiązek utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z aktami wykonawczymi do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.);

- zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnych z aktami wykonawczymi do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), za wyjątkiem infrastruktury technicznej;
- w zakresie ochrony akustycznej na terenach: MW, MW-MZ ustala się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 112) jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego.

W granicach opracowania mpzp nie ma obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Obszary europejskiej sieci przyrodniczej NATURA 2000 występują również poza terenem planu, z którym te obszary nie są bezpośrednio powiązane, dlatego nie przewiduje się oddziaływania planowanego zagospodarowania na obszary Natura 2000 i ich spójność. Inwestycje stanowiące potencjalne skutki uchwalenia mpzp, nie powinny na etapie realizacji, użytkowania i likwidacji, powodować uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi.

Biorąc pod uwagę charakter obszaru planu oraz zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, a także parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i ich zagospodarowania, możliwa jest generalna, lecz nieco uproszczona ocena oddziaływania poszczególnych terenów. Jak ustalono, projektowane tereny kształtować będą oddziaływania o intensywności przeciętnej (średniej) i niewielkim zasięgu. Ograniczeniu ich oddziaływania służyć będą ustalenia planu oraz obowiązujące przepisy prawa, nakazujące działalność nieuciążliwą oraz zachowanie standardów jakości środowiska.

Tabela 3. Ocena wpływu na środowisko realizacji planu

Planowane zagospodarowanie przestrzenne	Ocena wpływu na środowisko planowanego zagospodarowania
U – teren zabudowy usługowej	Oddziaływanie w stopniu przeciętnym
MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	
MW-MZ – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	

4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji mpzp, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Jednym z najważniejszych środków, umożliwiających realizację zasad zrównoważonego rozwoju jednostek terytorialnych (gminy) jest gospodarka przestrzenna. Podstawową metodą zmierzającą do realizacji celów w gospodarce przestrzennej jest ustalenie zasad zagospodarowania obszarów zgodnie z ich predyspozycjami,

wynikającymi z warunków naturalnych i dotychczasowego sposobu zagospodarowania. Ich konkretyzację stanowią ujęte w projektowanym dokumencie – zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, których celem jest stworzenie warunków do zapobiegania i/lub ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko.

Przyjęcie wymienionych norm stanowi również wyraz obowiązków wynikających z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz – realizacji zasad zapobiegania i przezorności sformułowanych w art. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.). Zasady i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego ujęto w §3 ust. 3 projektu mpzp. Rozwinięciem i skonkretyzowaniem celów i zasad ochrony środowiska wynikających z przepisów prawa są ustalenia dot. zasad modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej (przedstawione zostały w tabeli 4).

Inny charakter mają rozwiązania kompensacyjne, o których mowa w przepisach dot. ochrony środowiska³. Przepis art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska definiuje kompensację przyrodniczą jako zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Jednocześnie, jak wynika z art. 75 ust. 3 tej ustawy, naprawienie wyrządzonych szkód, i kompensacja przyrodnicza wymagana jest wówczas, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa. Natomiast w wytycznych do zarządzania obszarami Natura 2000 można przeczytać, że „środki kompensujące obejmują działania specyficzne dla przedsięwzięcia lub planu i stanowią uzupełnienie normalnej praktyki tzw. dyrektyw dotyczących przyrody. Ich celem jest zrównoważenie negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia oraz kompensacja proporcjonalna do szkody wyrządzonej danemu gatunkowi lub siedlisku przyrodniczemu. Środki kompensujące są rozwiązaniem ostatecznym. Stosuje się je tylko wtedy, gdy inne zabezpieczenia dyrektywy są nieskuteczne, a decyzja w sprawie rozważenia realizacji przedsięwzięcia lub planu mającego negatywnie oddziaływać na obszar sieci Natura 2000 jest mimo wszystko pozytywna”.

Uchwalenie i realizacja projektowanego dokumentu nie powinna spowodować utraty zasobów przyrodniczych, lecz jedynie – stwarza, i to w niewielkim stopniu – możliwość realizacji działań, których wpływ na niektóre elementy środowiska może być negatywny. Ryzyko pewnych, negatywnych zmian w środowisku przyrodniczym wynika z przeznaczenia, a zwłaszcza zagospodarowania przestrzennego terenu.

Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na przedmiot i spójność obszarów Natura 2000, gdyż projektowany dokument reguluje zagospodarowanie terenów niewchodzących w skład obszarów chronionych, w tym również należących do tej sieci. Są one zresztą położone w znacznej odległości (co najmniej 4,7 km do najbliższego obszaru Natura 2000) i pozbawione chronionych zasobów przyrody stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

Tak więc, przeprowadzone analizy wskazują, że nie ma potrzeby zastosowania kompensacji przyrodniczej, gdyż:

³ Art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, art. 35 ustawy o ochronie przyrody, art. 6 (4) dyrektywy siedliskowej.

- potencjalny zasięg znaczących oddziaływań skutków planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego nie powinien wykroczyć poza granice terenów objętych ich opracowaniem,
- skutki ustaleń planu nie wpłyną w istotny sposób na obszary Natura 2000 (szerzej w pkt. 3.2 i 3.4).

Określone zgodnie z wymogami zawartymi w art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.) obszary oraz zasady ochrony środowisk i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego oparte są na diagnozie stanu środowisk i zagospodarowania przestrzennego obszaru opracowania.

Tabela 4. Ocena rozwiązań przewidzianych w projekcie mpzp.

L.p.	Identyfikacja rozwiązań (ustaleń) planu	Określenie zakresu poszczególnych rozwiązań	Ocena rozwiązania z uwzględnieniem zgodności z uwarunkowaniami przyrodniczymi
1.	Pobór wód i zapotrzebowanie w wodę <ul style="list-style-type: none"> ▪ zaopatrzenie w wodę z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej ▪ zakaz lokalizowania indywidualnych ujęć wody 	Ochrona zasobów wód i gleb	+
2.	Unieszkodliwiania ścieków bytowych i przemysłowych <ul style="list-style-type: none"> ▪ nakaz odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej 		+
3.	Odprowadzania wód opadowych i roztopowych <ul style="list-style-type: none"> ▪ odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej 		+
4.	Zaopatrzenie w energię elektryczną <ul style="list-style-type: none"> ▪ realizację zasilania w energię elektryczną kablami podziemnymi 	Ochrona krajobrazu	+
5.	Zaopatrzenie w gaz <ul style="list-style-type: none"> ▪ zaopatrzenie w gaz z istniejącej sieci gazowej ▪ zakaz stosowania indywidualnych zbiorników na gaz płynny 	Ochrona powietrza	+
6.	Zaopatrzenie w energię ciepłą <ul style="list-style-type: none"> ▪ dopuszczenie indywidualnego i zbiorowego zaopatrzenia w energię ciepłą ▪ nakaz stosowania proekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza 		+
7.	Obsługa telekomunikacji <ul style="list-style-type: none"> ▪ na terenach: MW, MW-MZ dopuszczenie lokalizowania infrastruktury telekomunikacyjnej wyłącznie o nieznacznym oddziaływaniu 	Ochrona środowiska i warunków życia ludzi	+
8.	Gospodarki odpadami <ul style="list-style-type: none"> ▪ gospodarowanie odpadami, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013r., poz. 21 z późn. zm.), ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.). 	Ochrona gleb/ powietrza	+

Objaśnienia:

„+” – wpływ korzystny

„-” – wpływ niekorzystny

Projekt mpzp przewiduje zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej i zakazuje lokalizowania indywidualnych ujęć wody, co jest korzystne z punktu widzenia ochrony zasób wód podziemnych. Za przyjęciem takiego rozwiązania przemawia niewielka dostępność wód podziemnych właściwej jakości, nie tylko w Bieruniu, ale również w wielu miejscowościach na Górnym Śląsku i konieczność dostarczania jej z innych obszarów. Woda bowiem transportowana jest spoza Bierunia i zarazem powiatu bieruńsko-lędzińskiego (ujęcie powierzchniowe zbiornika „Czaniec” kaskady rzeki Soły – SUW w Kobiernicach, powiat bielski).

Duże znaczenie dla zapewnienia właściwych warunków ochrony środowiska, a zwłaszcza ochrony zasobów wód i gleb mają rozwiązania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Szczególne ważne są nakazy zorganizowanego odprowadzania wód opadowych i roztopowych – do sieci kanalizacyjnej.

Na ochronę walorów krajobrazowych duży wpływ ma aktualny sposób zagospodarowania terenów oraz standardy w zakresie lokalizacji infrastruktury technicznej. W projekcie mpzp ustalono, że realizacja zasilania w energię elektryczną odbywać się będzie wyłącznie z zastosowaniem kabli podziemnych. Równocześnie, mpzp kładzie duży nacisk na ochronę atmosfery poprzez wprowadzenie obowiązku stosowania wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza oraz umożliwienie stosowania zbiorników gazowych.

Do czynników ograniczających negatywne oddziaływanie obszaru planu należy również zaliczyć: minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej 20-25 % oraz następujące ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) obowiązek utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z aktami wykonawczymi do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.);
- 2) zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnych z aktami wykonawczymi do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), za wyjątkiem infrastruktury technicznej;
- 3) w zakresie ochrony akustycznej na terenach: MW, MW-MZ ustala się maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 112) jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego.

Przedstawione rozwiązania, w tym również zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej oparte na obowiązujących przepisach prawa, systematyzują działalność gospodarczą

w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, zaopatrzenia w gaz i energię elektryczną, gospodarki odpadami oraz określają ogólne warunki korzystania ze środowiska.

5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Na podstawie analizy uwarunkowań przestrzennych obszaru planu oraz jego ustaleń można stwierdzić, że realizacja wyznaczonych kierunków zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje skutków transgranicznych.

6. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Analizy zebranych przy opracowywaniu niniejszej prognozy dokumentów i materiałów planistycznych nie wskazują na konieczność opracowania rozwiązań alternatywnych, tym bardziej, że realizacja przedmiotowego planu nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko poza obszarem jego opracowania, i nie wpłynie na obszary Natura 2000. Uwzględniając zatem cele i geograficzny zasięg dokumentu, jakim jest plan miejscowy, cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, usytuowanych w znacznej odległości od jego granic oraz ich integralność, nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych.

W czasie sporządzania prognozy napotkano na trudności dot. kwantyfikacji oddziaływań na środowisko skutków ustaleń planu. Jak zaznaczono na wstępie opracowania, wynikają one z braku odpowiednich narzędzi prognostycznych (modeli obliczeniowych) pozwalających na szczegółową ocenę oddziaływań. Dodatkowo, na etapie sporządzenia prognozy nie ma pełnej możliwości zweryfikowania, zaktualizowania lub rozszerzenia dostępnych danych przyrodniczych zawartych np. w opracowaniach ekofizjograficznych oraz waloryzacjach przyrodniczych.

7. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień mpzp oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analiza realizacji ustaleń planu (monitoring planu) stanowi narzędzie oceny zmian zachodzących w środowisku na przestrzeni czasu, spowodowanych realizacją określonych kierunków zagospodarowania przestrzennego. Organ opracowujący projekt dokumentu (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego), zobowiązany jest monitorować skutki wpływu na środowisko wynikające z realizacji norm w nim zawartych. Ma to umożliwić szybkie podjęcie działań zmierzających do usunięcia negatywnych zmian w środowisku, które można zaobserwować dzięki odpowiednim narzędziom pomiarowo-kontrolnym.

Metodyka analizy realizacji postanowień mpzp powinna:

- uwzględniać aktualny stan środowiska,
- być dostosowana do przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- opierać się na analizie wpływu skutków ustaleń planu na środowisko.

Wybierając wskaźniki monitoringu do oceny skutków realizacji ustaleń planu należy wziąć pod uwagę dostępność danych i ich miarodajność. Powszechnie stosowanymi wskaźnikami służącymi do oceny zmian przestrzennych (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich dynamiki są:

- jakość wód powierzchniowych,
- jakość powietrza atmosferycznego, zwłaszcza akustycznego,
- ilość ścieków odprowadzanych do odbiornika, dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną,
- liczba mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków,
- udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii,
- udział użytków rolnych w powierzchni gminy,
- udział użytków leśnych w powierzchni gminy,
- powierzchnia i stan zachowania siedlisk przyrodniczych i obszarów chronionych w otoczeniu terenu opracowania planu,
- zmiany położenia zwierciadła wody gruntowej.

Większość z tych wskaźników jest jednak nieprzydatna do oceny skutków realizacji zmian przestrzennych wynikających z realizacji przedmiotowego planu. Mogą być one natomiast wykorzystane do oceny realizacji planowania przestrzennego w skali całej gminy, jak np. udział użytków leśnych, rolnych, udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii.

Niektóre z wyżej wymienionych wskaźników mierzone są w ramach państwowego monitoringu środowiska, stanowiącego system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku, realizowanego przez właściwe organy inspekcji ochrony środowiska. Zgodnie z art. 10 ust. 1 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30) państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym również Polska zostały zobowiązane do monitorowania znaczącego wpływu na środowisko, wynikającego z realizacji planów i programów. Jak wynika z tego artykułu, celem monitoringu jest między innymi możliwość określenia na wczesnym etapie nieprzewidzianego i niepożądanego wpływu oraz podjęcia odpowiedniego działania naprawczego. Zgodnie z art. 10 ust. 2 w celu przestrzegania ust. 1 można wykorzystywać, stosownie do potrzeb, istniejące systemy monitoringu w celu uniknięcia powielania monitoringu. Zatem monitoring skutków realizacji postanowień mpzp w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych systemów kontrolno-pomiarowych prowadzonych przez organy administracji publicznej, gminy oraz podmioty gospodarcze, o ile dotyczą one obszaru objętego mpzp.

Zatem dla oceny zmian środowiska możliwych do wystąpienia w przyszłości na skutek realizacji planu, proponuje się oprzeć na wynikach badań środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). To samo dotyczy rozwiązywania bieżących problemów z zakresu ochrony środowiska, które mogą wystąpić w następstwie zagospodarowania lub użytkowania przedmiotowego obszaru.

Tabela 5. Propozycja monitoringu skutków realizacji postanowień planu.

Lp.	Komponent środowiska/ przedmiot analiz	Metoda/źródło informacji	Częstotliwość
1.	Klimat akustyczny, ul. Chemików	<ul style="list-style-type: none"> analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska monitoring hałasu prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz inne podmioty (np. zarządcę drogi) kontrola skuteczności zastosowanych zabezpieczeń przed hałasem 	co 3 lata – w razie potrzeby częściej
2.	Jakość powietrza	<ul style="list-style-type: none"> analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska monitoring prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz podmioty gospodarcze analiza wyników kontroli podmiotów gospodarczych przeprowadzanych przez WIOŚ kontrola domowych palenisk, zwłaszcza w sezonie grzewczym 	raz do roku, doraźnie w przypadku zgłoszenia naruszeń przepisów o ochronie środowiska stwarzających zagrożenie dla jakości powietrza
3.	Pola elektromagnetyczne (PEM)	<ul style="list-style-type: none"> pomiary natężenia pola elektromagnetycznego wykonywane co roku przez WIOŚ w Katowicach w oparciu o wytyczne Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645) 	co 3 lata ¹⁾

¹⁾ – wyłącznie w razie eksploatacji na obszarze opracowania źródeł PEM, podlegających pomiarom pól elektromagnetycznych w środowisku.

8. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Prognozę opracowano w celu oceny skutków wpływu sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, do którego opracowania przystąpiono na podstawie uchwały Nr IV/2/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ulicy Chemików w Bieruniu (mpzp). Granicę mpzp określa załącznik graficzny do przedmiotowej uchwały (skala 1:1000).

Wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu wynika z art. 51 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji. Obowiązek ten odnosi się zarówno do sporządzenia planu miejscowego jak również jego zmiany – i w takim przypadku wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, chyba, że zachodzą przesłanki – określone w ustawie, odstąpienia od przeprowadzenia tej oceny (art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji). Elementem takiego postępowania jest prognoza oddziaływania na środowisko, której wymogi określa art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji, przy czym zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie jest przedmiotem uzgodnienia z właściwymi organami dykcji ochrony środowiska i państwowej inspekcji sanitarnej.

Uwzględniając wymogi określone w art. 51 ust. 2 ww. ustawy niniejszą prognozę opracowano w celu określenia wpływu na środowisko rozwiązań planistycznych, poprzez wskazanie i ocenę przewidywanych oddziaływań (prognozowanego wpływu) skutków ustaleń planu na biotyczne i abiotyczne elementy środowiska, czyli na żywe organizmy oraz przyrodę nieożywioną.

Na wstępie prognozy określony został cel i zakres opracowania ze wskazaniem powiązań z innymi dokumentami (pkt. 1), a także przedstawiono informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (pkt. 2). Zwrócono tutaj uwagę na rolę prognozy w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko oraz obowiązki ciążące na organie sporządzającym dokument strategiczny (w tym przypadku projekt planu).

Pkt. 3 to analiza i ocena stanu środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem jego potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji planu. Analiza została oparta na danych wynikających z opracowań ekofizjograficznych, waloryzacji przyrodniczych, innych dostępnych źródeł (raporty, publikacje dot. stanu środowiska) oraz literatury. W dalszej części prognozy zostały przedstawione i przeanalizowane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko (rozwiązania łagodzące), mogących być rezultatem realizacji planu oraz odniesiono się do kwestii rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie (pkt. 4). Rozwiązania te obejmują ustalenia projektowanego dokumentu dot. ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu kulturowego oraz zasady (nakazy i zakazy) z zakresu poboru wód, gospodarki ściekowej, zaopatrzenia w gaz, energię elektryczną, zapewnienia łączności oraz gospodarki odpadami. Nie stwierdzono konieczności kompensacji przyrodniczej. W pkt. 5 prognozy przedstawiono informację o napotkanych trudnościach wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. W pkt. 6 zawarto informacje o braku prognozowanego transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków ustaleń mpzp. Na podstawie przeprowadzonych analiz uznano, że realizacja przedmiotowego dokumentu nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000 i ich integralność oraz odstąpiono od przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań określonych w projekcie mpzp. W pkt. 7 przedstawiono metody analizy realizacji postanowień planu i częstotliwości jej przeprowadzania. Zaproponowany został monitoring takich komponentów środowiska jak: powietrze, klimat akustyczny oraz pola elektromagnetyczne.

Projektowany dokument obejmuje uchwałę (tekst planu) oraz załącznik graficzny, stanowiący rysunek w skali 1:1000. Na obszar planu składają się tereny zabudowane o powierzchni 1,852 ha położone w zachodniej części Bierunia.

Występuje tu niewielki obszar zabudowy usługowej (w części południowo-zachodniej) oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (w pozostałej części obszaru) z towarzyszącą zielenią i infrastrukturą komunikacyjną i techniczną. Przestrzeń pomiędzy budynkami zajmują elementy układu komunikacyjnego oraz zieleń zróżnicowana pod względem formy i składu gatunkowego, to jednak ukształtowana w sposób sztuczny i chaotyczny, nietworząca harmonijnej całości i tym samym pozbawiona dużej wartości przyrodniczej. Istniejące obiekty usługowe znajdują się w złym stanie technicznym i nie są użytkowane.

Na obszarze opracowania nie stwierdzono:

- zagrożeń powodziowych,
- osuwisk oraz ruchów masowych ziemi,

- istotnych zagrożeń dla obiektów (I kat. przydatności terenów pod zabudowę) i jakichkolwiek zagrożeń dla obszarów chronionych.

Na podstawie przeprowadzonych analiz ustalono, że realizacja przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego może minimalnie wpłynąć na następujące elementy środowiska przyrodniczego: siedliska przyrodnicze, glebę, powietrze, klimat akustyczny, powierzchnię terenu i krajobraz. Przeobrażenia krajobrazu na przeważającym obszarze planu można uznać za jedynie hipotetyczne, z uwagi na trwały sposób zagospodarowania terenu (dominuje zabudowa mieszkaniowa o charakterze wielorodzinnym). Dlatego prognozowane oddziaływania wynikające z realizacji planu będą charakteryzowały się niewielką intensywnością i zasięgiem (możliwość lokalnych przeobrażeń niektórych komponentów środowiska). Natomiast jednym z głównych źródeł prognozowanego oddziaływania skutków ustaleń projektowanego dokumentu jest wprowadzenie nowych form zagospodarowania (możliwość rozbudowy lub wyburzenia istniejących i budowy nowych obiektów usługowych). Dotyczy to fragmentu obszaru oznaczonego symbolem 1.U, usytuowanego w południowo-zachodniej części obszaru planu.

Przedmiotowy obszar nie jest objęty formami ochrony przyrody spośród określonych w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 znajdują się w znacznej odległości od terenów objętych sporządzeniem planu miejscowego. Najbliższym obszarem chronionym w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody jest położony w odległości około 4,7 km od granic mpzp, obszar Natura 2000 – Stawy w Brzeszczach (PLB 120009).

Projektowane kierunki zagospodarowania przestrzennego nie będą miały negatywnego wpływu na chronione siedliska przyrodnicze, rośliny i zwierzęta, a ponadto realizacja planu:

- nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000,
- nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000,
- nie pogorszy integralności obszarów Natura 2000 lub ich powiązań z innymi obszarami.

Zatem uchwalenie i realizacja planu miejscowego może w pewnej perspektywie przyczynić się do intensyfikacji oddziaływań na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, w tym zwłaszcza na: glebę, powierzchnię terenu, krajobraz oraz powietrze. Skutkiem gospodarczego zagospodarowania części terenów będzie wzrost antropopresji przejawiającej się między innymi: zabudową lub zagospodarowaniem fragmentu obszaru planu, ale również związaną z tym – emisją gazów i pyłów do powietrza oraz hałasu. Część z wymienionych oddziaływań ma charakter krótkotrwały, gdyż stanowią je emisje występujące na etapie wykonywania robót budowlanych, które ze swej istoty są przejściowe.

Przeprowadzone w niniejszej prognozie analizy oddziaływania pozwalają na stwierdzenie, że projekt planu miejscowego uwzględnia stwierdzone uwarunkowania przyrodnicze obszaru oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bieruń.